

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและจริยปัญญา

เวลา 3 คาบ

แผนการเรียนรู้ที่ 16 การเจริญปัญญา

เวลา 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 1.1 ม.3/8 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และการคิดแบบอริยสัจได้ (K)
- 2) วิเคราะห์ผลการนำวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (S)
- 3) นำวิธีการคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยไปใช้กับสถานการณ์ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม (K,S,A)
- 4) เห็นคุณค่าของการเจริญปัญญาโดยการคิดแบบโยนิโสมนสิการแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
● พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	● พิจารณาตามหลักสูตรของสถานศึกษา

4. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

โยนิโสมนสิการเป็นหลักการคิดอย่างวิเคราะห์วิจารณ์อย่างรอบคอบ ส่งผลให้เกิดปัญญา ช่วยให้เราคิดรอบคอบก่อนตัดสินใจ การคิดแบบอริยสัจ ทำให้เรามองปัญหา และลงมือแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ช่วยให้เข้าใจความเชื่อมโยงของเหตุและผล ช่วยให้เรแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล สามารถปรับใช้ได้ทั้งในการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิต ส่งผลให้มีสติ ปัญญา และดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิด หรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล พฤติกรรมบ่งชี้ 1. วิเคราะห์ปัญหา 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 2. สามารถเชื่อมโยงความรู้	1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : พุทธวิธีในการสอน วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

- ครูตั้งคำถามกระตุ้นการคิด เช่น
 - นักเรียนเคยรู้สึกทุกข์ใจ หรือมีเรื่องไม่สบายใจบ้างหรือไม่ เกิดจากอะไร
 - เวลาเกิดปัญหา นักเรียนแก้ไขอย่างไรให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์สั้น ๆ หรือเขียนลงกระดาษ
- ครูให้ข้อคิดว่า ในชีวิตของพวกเราจะต้องมีเรื่องไม่สบายใจ หรือทุกข์เกิดขึ้น เป็นเรื่องปกติที่เราต้องพบเจอ แต่เมื่อทุกข์หรือความไม่สบายใจเหล่านั้นเกิดขึ้นแล้ว จะต้องหาสาเหตุ และหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา

ชั้นสอน

แสวงหาความรู้

1. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เช่น ความเครียดจากการเรียน เพราะความคาดหวังสูง ไม่วางแผน นำไปสู่ทุกข์ แล้วอธิบายด้วยการนำโยนิโสมนสิการ การคิดแบบอริยสัจ และการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
2. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสถานการณ์เพิ่มเติม เพื่ออธิบายวิธีการคิดแบบอริยสัจ และการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ในชีวิตจริงที่ครูกำหนดขึ้นมา โดย
 - (1) ครูแจกบัตรสถานการณ์ ให้แต่ละกลุ่มนำวิธีคิดแบบทั้ง 2 แบบ มาทำการวิเคราะห์
 - (2) การวิเคราะห์ตามอริยสัจ 4 ได้แก่
 - ทุกข์ คือ อะไร
 - สมุทัย เกิดจากอะไร
 - นิโรธ ทางที่ควรจะเป็นอย่างไร ลำดับอย่างไร
 - มรรค ทางแก้ควรทำอย่างไร
 - (3) การสืบสาวเหตุปัจจัยของปัญหานั้น (วิเคราะห์เหตุ - ผล เป็นลำดับ)

ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

4. แต่ละกลุ่มนำเสนอแนวคิด ในการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย

สถานการณ์เครียดเพราะเตรียมตัวสอบไม่ทัน

การวิเคราะห์ เช่น

ทุกข์: ความเครียด

สมุทัย: ขาดการวางแผน, ดัดโง่เขลาเกินไป

นิโรธ: ความเครียดจะหายเมื่อปรับพฤติกรรม

มรรค: วางแผนการอ่าน, ลดเวลาเล่นโซเชียล, นั่งสมาธิ

เหตุปัจจัย: การจัดเวลา → พฤติกรรมเสพติดมือถือ → คุณภาพการเตรียมตัวสอบ

5. ครูและนักเรียนที่เป็นผู้ฟังชวนสนทนา โดยการตั้งคำถามตามแนวธรรมสากัจฉา เช่น
 - ในสิ่งที่กลุ่มวิเคราะห์มา คิดว่าถ้าเอาสาเหตุข้อนี้ออก ปัญหาจะหายไปหรือไม่ ทำไม (กระตุ้นให้วิเคราะห์ความสำคัญของเหตุในแต่ละข้อ)
 - มรรคที่กลุ่มเสนอมา ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายในหรือไม่ (ชวนคิดว่ามรรคควรมีทั้งภายใน (จิตใจ) และภายนอก (การกระทำ)
 - ถ้าให้เลือกหนึ่งขั้นในอริยสัจ 4 ที่คนส่วนใหญ่มักจะมองข้าม คิดว่าเป็นขั้นไหน เพราะอะไร (กระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนพฤติกรรมคนทั่วไป และตนเอง)
 - ถ้าเรารู้ว่าปัญหาเกิดจากอะไร แต่ยังไม่แก้ที่ต้นเหตุ คิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป (ทำให้เข้าใจผลลัพธ์ของการไม่ดับสมุทัย)
 - นักเรียนเคยเจอปัญหาแบบนี้ไหม ตอนนั้นจัดการยังไง ได้ผลหรือไม่ อย่างไร

(เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง และฝึกสะท้อนคิด)

6. ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบ โดยไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด แต่ให้เวลาแต่ละกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็น โดยครูทำหน้าที่ผู้ชวนคิด มากกว่าการให้คำตอบ

วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

7. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอแนวทางการแก้ปัญหา หรือการจัดการกับปัญหานั้น และให้คนที่มีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์

พิสูจน์ความรู้/ปฏิบัติ

8. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดที่หลากหลายจากกลุ่มต่าง ๆ
9. ครูชี้ให้เห็นว่าแม้ปัญหาเดียวกัน แต่เหตุและทางแก้อาจต่างกัน แล้วนักเรียนแต่ละคนนำวิธีคิดและแก้ปัญหาที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และผลที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธีการดังกล่าว และให้นักเรียนทำใบงานที่ 7.2 เรื่อง คิดเป็น เห็นธรรม
10. ให้นักเรียนนำวิธีคิดแบบอริยสัจและแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนเอง โดยเลือกปัญหาที่เกิดขึ้น 1 ปัญหา วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ โดยการคิดแบบโยนิโสมนสิการวางแผนในการแก้ปัญหา แล้วนำไปปฏิบัติ บันทึกผลการปฏิบัติเพื่อประเมินตนเอง เป็นชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) เรื่อง บันทึกการนำโยนิโสมนสิการไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วจับกลุ่มนำผลจากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

ขั้นสรุป

1. ร่วมกันสรุปการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และประโยชน์จากการคิดดังกล่าวในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน โดยการคิดแบบ อริยสัจ ช่วยให้เรามองปัญหาอย่างมีระบบ เห็นเหตุ เห็นทางออก การคิดแบบ สืบสาวเหตุปัจจัย ทำให้เราเข้าใจว่า ทุกอย่างมีที่มา และมีทางแก้ไข
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสะท้อนคิด เช่น หากเราเจอปัญหา เราจะใช้วิธีคิดแบบอริยสัจ และสืบสาวเหตุปัจจัย มาใช้อย่างไร
3. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในใจ เช่น ปัญหาในชีวิตที่เราจะลองใช้การคิดแบบอริยสัจ และสืบสาวเหตุปัจจัยวิเคราะห์ คืออะไร และใช้อย่างไร
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดฯ พระพุทธศาสนา และแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ขั้นประเมิน

1. ตรวจใบงานที่ 7.2 เรื่อง คิดเป็น เห็นธรรม
2. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน
3. ตรวจแบบฝึกหัดฯ พระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 7
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
5. ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
6. ประเมินการนำเสนอผลงาน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินการนำเสนอผลงาน
7. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
8. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
7.1 การประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ -	-	-	-
7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) อธิบายวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และการคิดแบบอริยสัจได้ (K)	- ตรวจใบงานที่ 7.2 เรื่อง คิดเป็น เห็นธรรม	- ใบงานที่ 7.2 เรื่อง คิดเป็น เห็นธรรม	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) วิเคราะห์ผลการนำวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (S)	- การตอบคำถาม	- ข้อคำถามและแนวคำตอบ	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3) นำวิธีการคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยไปใช้กับสถานการณ์ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม (K,S,A)	- ชิ้นงาน/ภาระงาน เรื่อง บันทึกการนำโยนิโสมนสิการไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
4) เห็นคุณค่าของการเจริญปัญญาโดยการคิดแบบโยนิโสมนสิการแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย (A)	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถในการคิด - ประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
	- ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
7.3 การประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ของ อจท.
- 2) Smart PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ของ อจท.
- 3) ใบงานที่ 7.2 เรื่อง เป็น เห็นธรรมคิด
- 4) บัตรสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) เว็บไซต์สำนักข่าว
- 2) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ

ใบงานที่

7.2

เรื่อง คิดเป็น เห็นธรรม

ตอนที่ 1 : อธิบายความหมายของข้อความที่กำหนด

การคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ

.....

.....

.....

การคิดแบบอริยสัจ คือ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 : อ่านสถานการณ์แล้วนำวิธีแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และแบบอริยสัจมาคิดวิเคราะห์

๑ เพื่อนมีพฤติกรรมติดมือถือ ติดโซเชียล และเล่นเกมทั้งวัน ทำให้ผลการเรียนและสุขภาพแย่ลง
การวิเคราะห์โดยการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

- สถานการณ์
- สาเหตุหลัก
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางแก้ไข

๑ ทะเลาะกับเพื่อนสนิท เพราะเข้าใจผิดว่าเพื่อนเอาเรื่องส่วนตัวไปบอกคนอื่น ทำให้โกรธและเลิกคุยกัน
การวิเคราะห์โดยการคิดแบบอริยสัจ

- ทุกข์ (ปัญหา)
- สมุทัย (สาเหตุของปัญหา)
- นิโรธ (การดับทุกข์)
- มรรค (แนวทางปฏิบัติ)

ตอนที่ 1 : อธิบายความหมายของข้อความที่กำหนด

การคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ
การคิดใคร่ครวญแบบแยบคาย คิดให้
ถูกทาง ใช้ปัญญาพิจารณาให้รอบด้าน

การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ

การพิจารณาเหตุและผลของสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

การคิดแบบอริยสัง คือ

การคิดวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา ทางแก้ปัญหา
หรือทางดับทุกข์ วิธีการหรือหนทางแก้ปัญหา

ตอนที่ 2 : อ่านสถานการณ์แล้วนำวิธีคิด
แบบสืบสาวเหตุปัจจัย และแบบอริยสังมาคิดวิเคราะห์

☞ เพื่อนมีพฤติกรรมติดมือถือ ติดโซเชียล และเล่นเกมทั้งวัน ทำให้ผลการเรียนและสุขภาพแย่งลง
การวิเคราะห์โดยการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

- สถานการณ์ ...เพื่อนติดมือถือ เล่นเกม เล่นโซเชียล
ตลอดทั้งวัน ส่งผลให้การเรียนและสุขภาพแย่งลง
- สาเหตุหลัก ...ขาดการควบคุมตนเอง ไม่แบ่งเวลาให้
เหมาะสม อาจมีความเครียด หรือเบื่อหน่ายการเรียน
ไม่ได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครอง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น ...สอบตก พักผ่อนไม่เพียงพอ
สุขภาพจิตแย่งลง หงุดหงิดง่าย เสียเพื่อน ความสัมพันธ์
ในครอบครัวไม่ดี
- แนวทางแก้ไข ...ช่วยแนะนำให้จัดตารางเวลาเรียน เล่น
ให้เหมาะสม กำหนดเวลาเล่นมือถือ เช่น เล่นได้หลังจาก
ทำการบ้านเสร็จ หากิจกรรมอื่นทำ เช่น เล่นกีฬา เล่น
ดนตรี

☞ ทะเลาะกับเพื่อนสนิท เพราะเข้าใจผิดว่าเพื่อนเอา
เรื่องส่วนตัวไปบอกคนอื่น ทำให้โกรธและเลิกคุยกัน
การวิเคราะห์โดยการคิดแบบอริยสัง

- ทุกข์ (ปัญหา) ...มีความทุกข์ใจ เสียใจ รู้สึกไม่ไว้วางใจ
เพื่อนอีกต่อไป
- สมุทัย (สาเหตุของปัญหา) ...ความเข้าใจผิด ความโกรธ
และตัดสินใจโดยไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ความคาดหวัง
ว่าเพื่อนต้องไม่ทำให้ผิดหวัง
- นิโรธ (การดับทุกข์) ...การกลับมาปรับความเข้าใจ
กับเพื่อน ให้อภัย กลับมาเป็นเพื่อนกันอีกครั้ง
- มรรค (แนวทางปฏิบัติ) ...เปิดใจคุยกับเพื่อนอย่าง
สุภาพ รับฟังเหตุผลของกันและกัน ควบคุมอารมณ์
ตนเอง ไม่ตัดสินก่อนรู้ความจริง ฝึกให้อภัย

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ มีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเพื่อ เสียสละ			การแสดง ความคิดเห็น			การรับฟัง ความคิดเห็น			การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานกลุ่ม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีการวางแผน ร่วมกัน ทำงาน			มีการแสดง ความคิดเห็น ของสมาชิก			มีการรับฟัง ความคิดเห็น			มีการปฏิบัติ ตามขั้นตอน ที่วางไว้			สามารถ ให้คำแนะนำ กลุ่มอื่นได้			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
1. รักชาติ ศาสน กษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ 1.2 ดำรงไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตามหลักศาสนา 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นส่วนใหญ่	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งกาย วาจา ใจ 2.2 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นส่วนใหญ่	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
3. มีวินัย	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นส่วนใหญ่	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 ตั้งใจเรียน เพียรพยายาม ในการเรียน และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนด้วยการ เลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ และ สามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นส่วนใหญ่	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
6. มุ่งมั่นใน การทำงาน	6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่การทำงาน 6.2 ทำงานด้วยความเพียร พยายามและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
7. รักความ เป็นไทย	7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบทบาท 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง 7.3 อนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
8. มีจิต สาธารณะ	8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ความเต็มใจและพึงพอใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	
สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 2.	

หมายเหตุ : หากนักเรียนมีระดับคุณภาพไม่ถึงระดับดี (2) ในแต่ละสมรรถนะสำคัญ ครูควรพัฒนานักเรียนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิด หรือความรู้ที่ ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็น ในบริบทของการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	ระบุหลักการสำคัญของการเจริญปัญญาด้วยโยนิโสมนสิการ การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และการคิดแบบอริยสังและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน <u>ได้ถูกต้อง</u> <u>ครบถ้วนและ</u> <u>สมเหตุสมผล</u>	ระบุหลักการสำคัญของการเจริญปัญญาด้วยโยนิโสมนสิการ การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และการคิดแบบอริยสังและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน <u>ได้ถูกต้อง</u> <u>ครบถ้วน</u>	ระบุหลักการสำคัญของการเจริญปัญญาด้วยโยนิโสมนสิการ การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และการคิดแบบอริยสังและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน <u>ได้แต่ไม่ครบถ้วน</u>	<u>ไม่สามารถระบุ</u> <u>หลักการสำคัญ</u> <u>ของการเจริญ</u> <u>ปัญญาด้วยโยนิโส</u> <u>มนสิการ การคิด</u> <u>แบบสืบสาวเหตุ</u> <u>ปัจจัย และการ</u> <u>คิดแบบอริยสัง</u>
สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดย วิเคราะห์ปัญหา วางแผนใน	ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง แล้วนำโยนิโสมนสิการ การคิดแบบ	ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง แล้วนำโยนิโสมนสิการ การคิดแบบ	ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง แล้วนำโยนิโสมนสิการ การคิดแบบ	ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง <u>แต่ไม่</u> <u>สามารถนำโยนิโส</u> <u>มนสิการ การคิด</u> <u>แบบสืบสาวเหตุ</u>

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
การแก้ปัญหา ดำเนินการ แก้ปัญหา ตรวจสอบและ สรุปผล พฤติกรรมบ่งชี้ 1. วิเคราะห์ปัญหา	สืบสาวเหตุปัจจัย และอธิบาย วิเคราะห์และหา <u>แนวทางการแก้ไข</u> <u>ปัญหาได้อย่าง</u> <u>สมเหตุสมผล</u>	สืบสาวเหตุปัจจัย และอธิบาย วิเคราะห์และหา <u>แนวทางการแก้ไข</u> <u>ปัญหาได้</u>	สืบสาวเหตุปัจจัย และอธิบาย วิเคราะห์และหา <u>แนวทางการแก้ไข</u> <u>ปัญหาได้</u> <u>แต่ไม่ครบถ้วน</u>	ปัจจัย และ อธิบาย วิเคราะห์
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะ ชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 2. สามารถเชื่อมโยงความรู้	สังเคราะห์ความรู้ ข้อดี ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง ของตนเอง ที่เป็น ผลมาจาก การฝึกสมาธิ <u>มาประยุกต์ใช้ใน</u> <u>ชีวิตประจำวันได้</u> <u>อย่างเหมาะสม</u>	สังเคราะห์ความรู้ ข้อดี ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง ของตนเอง ที่เป็น ผลมาจาก การฝึกสมาธิ <u>มาประยุกต์ใช้ใน</u> <u>ชีวิตประจำวันได้</u>	จัดกลุ่มความรู้ ข้อดี ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง ของตนเอง ที่เป็น ผลมาจาก การฝึกสมาธิได้ <u>และสามารถ</u> <u>นำมาประยุกต์ใช้</u> <u>ในชีวิตประจำวัน</u> <u>ได้บ้าง</u>	จัดกลุ่มความรู้ ข้อดี ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง ของตนเอง ที่เป็น ผลมาจาก การฝึกสมาธิได้ <u>แต่ไม่สามารถ</u> <u>นำมาประยุกต์ใช้</u> <u>ในชีวิตประจำวัน</u> <u>ได้บ้าง</u>

แบบบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

- ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (ความสามารถ/ทักษะ/พฤติกรรมเด่นหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวสุภาวดี นุสดี)